

Elle-Mall Sadrak
Eesti Perearstide Selts
ellemall.sadrak@gmail.com

Teie 26.05.2025 /
Meie 10.07.2025 nr 1.2-3/1423-2

Vastus pöördumisele

Lugupeetud Elle-Mall Sadrak

Täname Eesti Perearstide Seltsi arvamuste ja tähelepanekute eest seoses tervishoiuteenuste korraldamise seaduse muudatustega, mis puudutavad patsiendi elulõpu tahteavaldust.

Seadus võeti Riigikogus vastu 12. juunil 2025 ja president kuulutas selle välja 20. juunil 2025. Seadus jõustub 1. jaanuaril 2027, mis jätab piisavalt aega juhendmaterjalide, koolituste ja praktiliste korralduste ettevalmistamiseks.

Vastuseks teie seltsi ettepanekutele selgitame järgmist:

Tänane praktika näitab, et paljud arstid – onkoloogid, perearstid, neuroloogid, palliatiivraviga tegelevad arstid ja intensiivraviarstid – nõustavad juba täna igapäevaselt raske ja ravimatu haigusega patsiente, sealhulgas elu lõpu teemadel, kuigi seadus ei ole veel jõustunud. Lähtume arusaamast, et arstidel on vajalik pädevus, kogemus ja suhtlusoskus, mis võimaldavad ka elulõpu tahteavalduse osas sisulist ja eetiliselt sobivat nõustamist.

Elulõpu tahteavalduse töögrupis leiti, et arstide senine põhiõpe annab selleks tugeva aluse, hõlmates nii eetikat, patsiendiõigusi kui ka tervises seisundi hindamist. Samas selleks, et nõustamine oleks ühtlase kvaliteediga ning seaduse sisu ja põhimõtted arusaadavad, töötame koostöös partneritega välja juhendmaterjalid ning samuti on tervishoiuteenuse osutajatel võimalus pakkuda vastavat täiendkoolitust. See on eriti oluline nendele arstidele, kellel ei ole varasemat kogemust elulõpu teemade nõustamisel või kes tunnevad end selles küsimuses ebakindlalt. Ühe võimalusena oleme arutanud elulõpu tahteavalduse teema sidumist juba olemasoleva palliatiivse ravi koolitusprogrammiga. See võimaldaks teemaga süvitsi tegeleda igal aastal toimuvate moodulkoolituste kaudu, kus osalevad tervishoiutöötajad üle Eesti. Lisaks kaalume webinaride ja veebikoolituste formaate.

Seoses teenuse rahastamisega on seaduse seletuskirjas välja toodud, et ühe võimalusena saab edaspidi arendada uue teenuse eraldi hinnastamist vastavalt Tervisekassa eelarve võimalustele ja nõustamise ajalisele ressursikulule. Samas näeme ka teist lahendust, kus elulõpu tahteavalduse nõustamine toimub olemasolevate tervishoiuteenuste raames, ilma eraldi hinnakujunduseta. Nõustamist saab läbi viia raviarsti ambulatoorse visiidi või haiglaravi

käigus. Perearsti puhul on võimalik seda planeerida olemasolevate ressursside piires – näiteks patsiendi tagasi kutsumise või visiidi aja sobitamise kaudu vastavalt töökoormusele ja hooajalistele haigestumistele.

Täname teid veelkord põhjaliku ja konstruktiivse tagasiside eest. Loodame jätkuvale koostööle, et patsiendid saaksid oma elu lõpu otsuseid teha teadlikult ja kaalutletult, olles seejuures hästi toetatud.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Karmen Joller
sotsiaalminister

Pille Saar
Pille.Saar@sm.ee